

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Október 29.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam. 87. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jánosó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jánosó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos betűsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt ár-vevő 30 fillér.
A hirdetmények s nyílt árak díja előre fizetendő.

Az oroszországi forradalom

Oroszország az általános forradalom előestéjén áll. Pétervárott úgy tudják, hogy a *cári család yachton elmenekült Péterhofból*, más verzió arról szól, hogy a *cár teljes alkotmányt* adott népének, de bizonyosat nem lehet tudni. Ezek a hírek Párison át jutottak hozzánk.

A külföldre vonatok már nem indulnak Oroszországból; még szerdán este megjöttek a fővárosba a határról a vonatok, délből posta is érkezett, de az esti postát *utközben feltartóztatták* a sztrájkolók. Az utasoknak Pétervár és Moszkva előtt több kilométernyire ki kellett szállaniuk, a vasuti alkalmazottak a sztrájkolókhoz csatlakoztak. A postát szerdától fogva valószínűleg Svédországon át fogják eljuttatni a külföldre, mert a finnországi vasutasok és postahivatalnokok szintén sztrájkba állanak.

A kormány tehetetlenül áll a forradalmi mozgalommal szemben. Utolsó reménye az, hogy az *éhező nép meg fogja rohanni a sztrájkolókat* és vérbe fojja a revolúciót már a legelején. Azzal tisztában van a pétervári kormány, hogy a katonaság nem elegendő a forradalom leverésére.

Rémes hírek érkeznek Pétervárról és Moszkvából: hogy a vidéki városokban

mi történik, azt csak sejteni lehet. A pétervári vasútállomásokot tegnap délből bezárták és katonasággal szállatták meg. A sztrájkolók *Gacsina* felé vonultak, hogy ott is megbénítsák a vasuti forgalmat. Pétervárott a sztrájk általános lett, de a rengeteg tömeg még nyugodtan viselkedik. A huszárok hihetetlenül felszökött: *három nap múlva kitör az éhinség*, Moszkvában a postaépületet a sztrájkolók megostromolták. A városban iszonyu a rettegés. Azokat a boltokat, amelyekben eleséget árultak, bezárták, nincsen mit árulni. Csak a gazdagok szerezhetnek már tejet, húst és zöldséget, de ha így tart, akkor vagyoneért sem lehet eleséget vásárolni.

A vízvezetőket kijavították ugyan, de a gépek ma holnap felmondják a szolgálatot, mert valamennyi alkalmazott csatlakozik a sztrájkolókhoz. Talán már máma világítás nélkül marad Moszkva; a villamos és gáztelepek munkásai, a mérnökök egyesülete készül az általános sztrájkra.

Bekövetkezett, ami elkerülhetetlen volt. Évszázados mulasztások, a kisajtott könyvek tengere, a kifosztogatott és agyongyötört népmilliók szenvedései boszuért kiáltanak az égre: a megtorlás rémséges ideje érkezett, véres forradalom előtt áll a nagy orosz birodalom...

A válság.

A kormány a megyékhez.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök az egész kormány nevében a következő rendeletet küldte el a megyéknek és városoknak:

Körlevél valamennyi törvényhatóságnak.

Ő császári és királyi apostoli felsége folyó évi október 16-án és illetve 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával a *parlamentari reformnak alkotmányos uton való megoldását is magában foglaló program* alapján a minisztériumot legkegyelmesebben újból kinevezni méltóztatott. A törvényhatóság arról értesítettik, hogy ezen minisztérium a *jelen válság helyzetéből való kibontakozásnak alkotmányos uton megvalósítandó feladata mellett* céljaul tűzte ki a *kormányzat törvényes vezetésének* ellátása körében is minden irányban a törvényességnek szigorú fenntartását. Ez alapon számít a minisztérium arra, hogy *törvényes és alkotmányos törekvései* elé a törvényhatóság akadályt gördíteni nem fog. A törvényesség kitűzött elvének szigorú érvényesítése a minisztériumnak elsőrendű kötelességévé teszi, hogy a törvényhatóságok és a hatóságuk alatt álló alkalmazottak minden törvénybe ütköző elhatározásával, illetőleg ténykedésével szemben a rendelkezésre álló törvényes eszközöket a legszigorúbb következetességgel alkalmazásba vegye.

A minisztérium különösen elvárja a törvényhatóságoktól, hogy az adófizető polgároktól önként befizetni szándékolt állami adók elfogadása s az állampénztárca való beszállítása, valamint a katonai szolgálatra önként jelentkezők részére belépési bizonyítvány kiállítása és a véderő bármely tagjának behívása körüli törvényes közreműködés tekintetében *törvényes kötelességeiket pontosan teljesíteni* fogják.

TÁRGA.

Bűnös lelkek.

Írta: Rákosi Zoltán *)

Husvétii szünidőről utaztam vissza az Alma Muterbe. Miután végigolvastam egy halom ujságot, kezdve a vezércikkeltől az apróhirdetések utolsó soráig, nagyban törtem a fejemet, hogy mivel lehetne a végtelennek ígérkező hosszú éjszakát agyonütni. Aludni egyáltalában nem tudtam, éhes meg nem voltam, így két igen jó időtöltéstől elestem. Már-már kétségbe voltam esve, hogy mintegy 8-10 órát semmittevással, unatkozással kell eltöltenem. Végre eszembe jutott egy bohém kollégám elég szerencsés ötlete.

Végigindultam a vasuti kocsik folyosóin: tanulmányozni a fülkék utasainak specialitásait, érdekes alakjait.

Egy harmadik osztályu kocsit egyik szakaszában rabokat szállítottak. Egy mordtekinetű, rusztikus oláht; egy sültképű fáraóivadékok; egy 18-19 éves, pelyhesajku suhancot és egy barnabajuszu, delitermetű parasztlégényt. Ez utóbbi lehetett 24-25 éves.

Mind a négyen bániószan, szótlanul néztek ki a vonat ablakán a semmiségbe.

*) Az „Ifjúság” című újságon szerkesztett havi folyóirattól.

A kisérletükben levő fegyveres örök engedelmevel szobáaltam velők. Legszélén ült a padnak a parasztlégény: őt szólítottam meg.

Kérdéseimre tisztességtudóan, nem remélt készséggel felelt. Előadta, hogy Kertész Bandinak hívják. Oláhtoplicai lakos. Hat elemi osztályt végzett. Irni, olvasni tud. A maga gazdája. Székely földműves.

Mikor azonban rátértem elítélésének okára, sokáig habozni látszott. Szemét lesütötte. Nem bírt reám nézni. Hosszas hallgatás után, mely alatt emlékeit mintegy rendezni látszott, megszólalt.

A hangja meg-megremegett s fojtott hangon, előbb szakadozva, később — legalább nekem úgy tetszett, mintha a lelke könnyobbednék — folyékonyabban, majd szinte belemelegedve, keserű fájdalommal beszélt el az ő „eset”-ét.

Nagy sorja van annak kéiem alásan!

— Volt a faluban egy leány... Azaz több is volt, de hát... ej, no... tetszik tudni...! Szép, fekete haja volt... Csillagragyogása sötét szeme... Rózsapiros arca, karesu termete...

Kis gyerek korától ismertem... Együtt nőtünk fel... Együtt játszadoztunk a porban, a mezőn, a törökbuza-fosztókán... Együtt jártunk iskolába, amíg én elvégeztem a hatodik osztályt: ő még azután is járt három esztendőig. De azért akkor se telt el nap soha úgy, hogy mi ketten ne beszélünk volna.

Igy volt ez később is, mikor ő már nagyoeska leány lett s én a legények sorába felesperedtem!

Össze csak egyszer különböztünk. Jól emlékszem most is rá. Vasárnap délután együtt voltunk: legények és leányok. Ő egy szál rózsát adott Barabás Jánosnak. Ezért nagyon megharagudtam. Igaz, hogy nekem is adott, de miért adott annak a fattyúnak!...

A következő napokban feléje sem mentem. No, de aztán megízente, hogy ne neheztek rá, hogy így, meg úgy, monjek el hozzájuk. Hát, így oszt kibékültünk...

Amikor besoroztak katonának, bokrétaát kötött a kalapomra. Berukkoláskor pedig sirva bucsuzott el tőlem s megígérte, hogy akárki kérje is, nem megy férjhez, megvár, amíg kiszabadulok.

Szerettük ekkor már egymást nagyon, igaz szerelemmel...

S ekkor nagyot sóhajtott: hej, jó idők... régi jó idők!... Aztán folytatta:

— Bezzeg keserves három esztendőt kellett eltöltenem a katonaságnál. Bizony, csudar élet uram a katona élet! Nem tudom, nagyapáink hogy tudtak 8-9 esztendőt is szolgálni. Kinos dolog magyar embernek azt a kutya osztrák, vagy nem tudom én miféle nyelvet hallani s roá jobbra-balra ugrálni, mint egy figura! Sokszor meg is mozdult bennem a vér, amíg ott voltam. Nem egyszer történt meg, hogy pirultam, nemcsak magam, de társaim miatt is. Hiszen a magyarnak magyar vezényszó dukálta. Miért nem kommandíroznak hát magyarul?...!

Ezt a törvényhatóságok érdekéből is annyival inkább megköveteli a minisztérium, mert az 1886: évi XXI. t. c. 20. §-ában alkotmányjogi biztosíték gyanánt nyert jogkörrel tullepő oly határozatok által, amelyek az államtól még az önként befizetni szándékolt adókból várható jövedelmet is elvonták, azon kényszerhelyzetbe jutna a kormány, melynél fogva a törvényhatóságok háztartási és egyéb szükségleteinek kielégítése is lehetetlenné válik.

Reá kell mutatni továbbá arra is, hogy a véd-erő fentartása iránt tett törvényes rendelkezések végrehajtásának elmulasztása az állam feletti fontos biztonsági érdekeit veszélyeztetné.

Bízton elvárja tehát a minisztérium a törvényhatóságok hazafias közönységitől, hogy a törvények és törvényes rendeletek végrehajtásának pontos teljesítése által hatékonyabb törvényes eszközök alkalmazását feleslegessé teszi.

Budapest, 1905. évi október hó 23-án. — A magyar minisztérium nevében:

Baró Fejérváry Géza s. k.

Háromszékvármegye legtöbb adót fizető vármegyei-bizottsági tagjainak 1906-ik évre szóló névjegyzéke.

(Folyt. és vége.)

106. Forró Pál birtokos, Angyalos 457 kor. 70 f. 107. Gidófalvi István nyug. min. tanácsos Kolozsvár 457 kor. 65 f. 108. Ebergényi Gyula gyógyszerész Kovászna 456 kor. 58 f. gyógyszerészeti oklevél. 109. Pap János albiró, Sepsiszentgyörgy 452 kor. 06 f. birói oklevél. 110. Deák Barabás birtokos, Barátos 451 kor. 14 f.

111. Gazda Gyula számvizsgáló, Sepsiszentgyörgy 450 kor. 77 f. 112. Deák Zsigmond birtokos Telek 450 kor. 27 f. 113. Bajkó András fakereskedő, Kovászna 449 kor. 97 f. 114. Ehed Mihály háztulajdonos, Sepsiszentgyörgy 449 kor. 12 f. 115. Inceze Kálmán birtokos, Uzon 445 kor. 12 f. gazdasági oklevél. 116. Adler Henrik szeszgyáros, Bodola 443 kor. 88 f. 117. Id. Ruszuj Miklós birtokos Magyarbodza 443 kor. 55 f. 118. Gál Antal birtokos, Brassó 441 kor. 83 f. 119. Inceze István birtokos, K. vásárhely 441 kor. 60 f. 120. Kozma Miklós birtokos, Besenyő 440 kor. 61 f.

121. Frenkul Emánuel kereskedő K. vásárhely 432 kor. 02 f. 122. Dázi Bálint kereskedő, Kézdivásárhely 438 kor. 92 f. 123. Márk Károly min. tanácsos, Budapest 436 kor. 12 f. 124. Tana Sámuel k. jegyző Bölön 435 kor. 18 f. 125. Kovács Gábor ügyvéd, Nagyajta 435 kor. 04 f. ügyvédi oklevél. 126. Kónya György birtokos Angyalos 432 kor. 44 f.

Póttagok.

1. Dávid István kereskedő, K. vásárhely 428 kor. 47 f. 2. Deák Damokos birtokos, Kovászna 427 kor. 39 f. 3. Varga András birtokos, Bita 424 kor. 59 f. 4. Gróf Béli Kelemen birtokos, Báld 424 kor. 52 f. 5. Szász Mihály birtokos, Kovászna 423 kor. 43 f. 6. Kocsis Gábor birtokos, Márkosfalva 422 kor. 09 f. 7. Szentiványi Árpád ügyvéd, K. vásárhely. 418 kor. 22 f. ügyvédi oklevél. 8. Török Sándor szeszgyáros, K. vásárhely 416 kor. 64 f. 9. Blaskó Lajos mézszáros Sepsiszentgyörgy 415 kor. 98 f. 10. Zuliáni Péter vállalkozó, Málnás 414 kor. 31 f. 11. Szűcs Borbát mézszáros, K. vásárhely 409 kor. 88 f. 12. Kovács István vállalkozó, K. vásárhely 409 kor. 66 fillér.

Összeállította Háromszékvármegye igazoló választmányára Sepsiszentgyörgyön, 1905. év október hó 9 én tartott ülésében.

Ujjvárossi József s. k., Vajna Miklós s. k.,
kir. tan. elnök. vm. főjegyző.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés** A király Vészi József volt országgyűlési képviselőt, a „Budapesti Napló” főszerkesztőjét a miniszterelnökséghez tiszteletbeli miniszteri tanácsossá nevezte ki. Ez a kinevezés egy nagy jelentőségű és fontos feladatok teljesítésére hivatott munkakör betöltését jelenti, mert az új miniszteri tanácsos a miniszterelnökségi sajtóosztálynak vezetését fogja átvenni. Ez ép oly diszes, mint terhes pozíció, mely Berezik Árpád nyugalomba vonulásával üresedett meg, mind ez ideig betöltésre várt. Vezetését ez idő alatt Klein Ödön és Ürmösy Miklós miniszteri osztálytanácsosok odaadó buzgósággal, őberséggel és kiváló tapintatossággal töltötték be. Most Vészi személyében alkalmas, hivatott és méltó örökös lép az elődök helyébe.

— **Az első hó.** A pár nap óta tartó hideg, szeles, borus időnek végre pőnteken délután hó lett az eredménye. D. u. 2 óra tájban elkezdett apró szemcsékben hullani s estére, kelve már jó nagy pelyhekben s oly sűrűn szállingózott, hogy 10 óra tájban már bokát is felülmuló s szombaton reggel 2 deciméter vastag hóréteg borította a földet egész Kézdivásárhelyen s vidékén. A szegény embereket és a gazdaközönységet nagyon meglepte a váratlan korai vendég, télire még alig szerezhettek be tüzfát és zónyhára valót s a burgonya még szedetlen, a zöldségek nincsenek még mind kiásva s az őszi mezei munkák még csak felében vannak elvégzve. Csak az vigasztal, hogy talán nem lesz tartós az első hó, melynek különben elég nagy hidege is van.

— **A reformáció emlékünnepe.** A közelgő reformációi emlékünnepezt ez évben is a szo-

kott vallásos kegyelettel és buzgósággal ülik meg az ev. ref. egyházközösségek. Kézdivásárhelyen október 31-én, kedden lesz ez az emlékünnepe, amikor is délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet lesz az ev. ref. templomban, melyen Szabó Jenő és Cirmai Zoltán lelkészek fognak alkalni beszédet is imát tartani s az ev. ref. egyházi dalkör énekelni.

— **Személyi hír.** Dr. Szánthó Vitus jog- és államtudományi tudor v. nagyenyedi kir. közjegyző jelölt, lapunk buzgó munkatársa, joggyakorlatának folytatása végett városunkban telepedett meg, s működését Jakab József helybeli ügyvéd jó-hírű irodájában november hó elsején megkezdi.

— **Halálozás.** Pétsits Béla haláláról vettük a következő gyászjelentést: „Alulírottak mély fájdalommal tudatják, hogy a szerető hű férj, atya, gyermek, testvér és rokon Pétsits Béla nyugalm. m. kir. honvéderőnagya élete 51 ik, házasságának 8 ik évében Budapest, a Schwartzler féle gyógyintézetben, hol súlyos bajában egyhűlést keresett, hosszas szenvedés után f. hó 21-én délután elhunyt. A Mindenható megkönyörült szenvedéseire és magához szólította lelkét; az isteni végzésre lehajtott fővel nyugunk bele. Kihűlt tetemét hűtőfőn, október hó 23-án d. u. 3 órakor temetjük a 17-es helyőrségi kórházból. Lelkéért az engesztelő szent-miséát dozat Kézdivásárhelyen október hó 30-án hűtőfőn reggel 9 órakor fog az Egeke Urának bemutatattatni. Budapest, 1905. október hó 21-én. Nyugodjék békén, esendesen! Naje: özv. Pétsits Béláné Jakab Karola. Fia: Pétsits Béla. Atyja: Pétsits Szeferin és neje, Testvére: Pétsits Gizella. Nagybátyja: Dr. Pétsits Márk. Apósa: Jakab István és neje Zakariás Vilma. Sógornő: Jakab Beatrix Dr. Török Andorné és Jakab Erzsike.”

— **Ünnepély a főgimnáziumban.** A helybeli róm. kath. főgimnázium tanuló ifjúsága védőszentje Szent Imre hercegnek tiszteletére folyó évi november hó 1-én délelőtt 11 órakor az intézet rajztermében emlékünnepelet rendez, melyre az igazgatóság az érdeklődőket tisztelettel meghívja. A tanuló ifjúság d. e. 8 órakor szent misét hallgat, melynek végével szent beszédet tart Bujoorszky Aurél tanár. Az ünnepély műsora d. e. 11 órakor. 1. Megnyitó beszéd, tartja Biró Lajos tanár. 2. A kürt szava, Sichertől éneklő az ifjúság énekkara. 3. Szent Imre álma, szavalja: Kiesid Árpád VIII. o. t. 4. Keringő, Huszáktól, előadja; az ifjúság zenekara. 5. Ünnepi beszéd, tartja: Dénes András VIII. o. t. 6. Nemzeti zászló, Huber Károlytól éneklő: az ifjúság vegyeskara. 7. A Nővér, Incezy Lászlótól, szavalja: Apor Péter br. VIII. o. t. 8. Az osztály poétája, monolog előadja: Vajna Gábor V. o. t. 9. Királyfogás, induló előadja: az ifjúság zenekara. 10. Zíróbeszéd, tartja: Táspár István, az Önképzőkör vezető tanára.

No, de hagyjuk ezt!

A három szomorú esztendő alatt igen sokat kellett szenvednem. Nem a katonai szigortól. — Azt egy székel, vagy magyar fiu fél sem vesz! — Hanem a szívem miatt! Hajh, de sokszor megsebeztek azt az irigyeim! . . .

Nem tudom: az urfi volt-e már szerelmes? Ha volt, úgy tudhatja, hogy azok a sebek, melyek a szívünkön érik, sokkal jobban fáznak, mint azok, amelyeket testünkön ejtettek, ha mindjárt a velőkig hatnak is.

Különösen fájtak nekem, aki messzi idegenben voltam, távol az én édes galambomtól.

A kaszányában egyre-másra érkeztek hozzám a koholt hírek. Hol ennek, hol annak írták, hogy most ez, majd amaz jár az én Juliskámhoz.

Más öleli, más csókolja már! . . .

Hogy most Kádár Istvánt szereti. Majd meg, hogy Péter Károlylál táncolt a bálban. Ma Solyom Tamással látták. A vásárcor Kovács Józsi kísérté el a városba.

S így tovább! Minden héten új, meg újabb hír.

Hát az igaz is, hogy jártak utána nagyban a legények. Meri nem igen akadt ám olyan leány az egész határban. Mikor vasárnaponként felöltözött ünneplő ruhájába, mindenki irigyszemmel nézett utána.

Olyan volt, mint egy gyöngyharmatos gyönyörű virágszál!

Hanem azért nem volt igaz minden hír úgy, amint fülemig jutott!

Megtudtam mindig a valót is. Megírta ő maga. Itt vannak most is nálam azok a levelek. A szívem felett hordom öke halálomig! . . .

Itt elcsuklott a hangja. Majd fájó sóhajba tört ki siró lelke: Hajh, Juliskám, Juliskám, szentem, drága kincsem! . . .

Azután megint elhaló hangon beszélt tovább.

Az őszi kitélt a három év. Kiszabadultam. Juliska még leány volt De mintha megváltozott volna! Szomorú bánatos volt az arca. Az igaz: azt mondotta, hogy özvegy édes anyjéért busul. Szegény már régen betegeskedik!

Eleinte gyanusnak tünt fel a viselkedése. De hittem szavainak. Eloszlott a kételkedésem. Nyugodtan vártam a farsangot, hogy akkor majd meglesz az esküvőnk.

Ah, de mindebből nem lehet semmi! Sorsunkban váratlan fordulat állott be.

S ekkor szinte zokogva kiáltott fel: Istenem, Istenem, milyen mostoha is volt hozzám a sors! . . .

Kis vártatva ismét nyugodtabban folytatta:

Karácsony hetiben egy estefelől betértem a kocsimába.

Borongó, hűvös idő volt. Szakadatlan hullott a havas eső. És sűrű fojtó köd ereszkedett a tájra.

S mintha csak az idő hatással lett volna reám! Igen, igen rossz kedvem volt. Két nap óta Juliskával se' jártam. Megelőző éjjel pedig baljelentésű álmot láttam.

Ugy kintott valami belső érzés! . . .

Nem hiába' mondják: az ember előre megérzi a veszedelmét.

Egyedül idogáltam egy asztalnál. Mellettem feküdt a fokosom. Már meglehetősen mulatott voltam, mikor a szomszéd asztalnál, ahol több ismeretlen szomszédfalusi legény ült, valaki sértő megjegyzést tett az oláhtoplicai leányokra. Juliskát sem hagyta ki, sőt róla külön is szólt.

Nem tűrhettem el, uram! Tiltakozó hangon közbekiáltottam . . . Ugyanezt tette egy másik asztalnál ülő legény is . . . Azok visszafelcseltek . . . Összekaptunk.

A gyáva rágalmozókat csakhamar kivertük onnan. Ketten maradtunk legények csak a kocsimában: én és segítő társam.

A zuzamát szarta azonban a kíváncsiság, vagy tán a féltékenység, ki lehet ez a legény? Miért pártolja Juliskát? . . . Felébredt lelkemben a gyanu. Vajjon nem valami új szeretője-e ez neki? . . . Vajjon nem azért-e szomorú Juliska, hogy ezt szereti, holott nekem elígértkezett? . . .

Kérdőre vontam: ki és mi ő?

Szerencsétlenségemre az atyai is rossz kedvben volt. S emellett pityókás állapotban.

Igen durván felelt: hogy mi bajom vele! Észre sem vettem, már kötődni kezdettünk . . . Többre több lett. Ököre mentünk s egyszer úgy találtam a fokossal hozzáütni, hogy elterült a földön . . .

Mintha gyökeret vert volna lábam, egyet sem birtam mozdulni. A nem szándékolt és nem várt esemény megzsidbasztotta egész valómat . . .

— **Halálozás.** Özv. Cserey Jánosné vármegyei köztestületben álló nagyszonyát négyesülni érdemes elnökét újabb csapás érte. Ákos nevű fia, ákosfalvi birtokos, f. hó 23-án hosszas betegség után élete 51-ik évében Kolozsvárt a klinikán meghalt. F. hó 26-án d. u. 1 órakor a vonaton érkezett halottat Kézdivásárhelyre s a vasúti állomástól egyenesen a ref. temetőbe szállították s ott a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra édes atyja s testvérei mellé.

— **Virághullás.** Dr. Vargha Bélát s feleségét sz. Welreiter Vilma érzékeny veszteséggel sujtotta a ridég halál. Szerető szülői kebelükről leszállította az első bájos szép virágot. Alig két hónapos kis fiuk: Béla f. hó 24-én pár órai kínos ideggörcs következtében örök álmra hunyta be szeméit, mély gyászba borítva forrón szerető ifju szülőit. A kis angyal földi ríszeit f. hó 25-én délután helyezték el pihenőre a Welreiter — családnak a román kath. temetőben levő sírboltjába. Édes legyen álma.

— **Eszküvő.** Alesernátoni Baritz Árpád, a szamosvölgyi vasút hivatalnokának néhai Baritz Antal és felesége Farkas Emília fia, október 28-án tartotta esküvőjét Jahn Teresi kisasszonnyal Fenyőházán.

— **A házalókereskedés eltiltása.** A kereskedelemügyi miniszter Kézdivásárhely r. t. városnak a házalókereskedés eltiltásáról alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

— **A r. k. egyháztanács** vasárnap (okt. 29.) d. e. 11 órakor, a szokott helyen gyűlést tart.

KÖZEGÉSZSÉG-ÜGY.

Óvóintézkedések.

Dr. Dávid János városi főorvos az iskolákat meglátogatván, a vidéken és városban szóróanyagosan előfordult tifusz, himlő, skarlát stb. ragadós betegségek terjedésének megállítására a következő utasításokat adta: mit a közérdek szempontjából jónak látunk e helyen is közölni.

1. Kutat kitakarítottatni.
2. Vízmerőket rostályával ellátni, hogy abból se inni se meríteni ne lehessen, csak tölteni.
3. Az ivóvízes kannába tölteni kell a vizet, nem pedig meríteni.
4. A szájat reggel, délután, este jól ki kell mosni.
5. Kezeket étkezés előtt jól meg kell mosni.
6. A szájba ceruzát vagy más tárgyat fogni nem szabad.
7. Gyümölcsöt vagy jól lemosva, vagy meghámozva szabad enni.
8. Szennyes ruhát, bűzös tárgyat a szobában nem szabad tartani.

A verekezés közben becsődült emberek is szótlan állottak. Egy sem mert hozzám közeledni.

A hír gyorsan szétszaladt a faluban. Egy pillanat múlva már jött a kíváncsi fehérsétség.

Köztük Juliska is. Mikor meglátta a halottat: elsikoltotta magát s zokogva borult tetemére...

Nem tudom, mi történt abban a percben szíven. Csak arra emlékszem, hogy a következő pillanatban ő is élettelenül hevert a földön. Minden gyanu megerősödött lelkemben nem tudtam uralkodni magamon.

Őt is megöltem!...

S ebben a percben megkondult, uram, a templom harangja! És valami úgy összeszorította a szívemet...

Megfutamodtam. Szerettem volna kifutni a világból! — Elfoglak. Most itt vagyok. Ilyen sorsra jutottam!...

Csak a tárgyaláson tudtam meg, hogy az a legény, a kit megöltem, nem a szeretője, hanem a testvére volt Juliskának. Az a testvére, aki serdülő korában hír nélkül elhagyta a szülői házat s akiről azt hitték, hogy meghalt. Jól emlékszem még meg is siratták.

Épen az előtt való nap este érkezett haza. — Én sem ismertem meg őt, ő sem engem.

Vesztére jött. Vesztére jött Juliskának is. De legfőképpen vesztésre jött nekem és a boldogságomnak!...

Oh, miért is nem ítélték halálra? ...! Ugy sem ér már nekem semmit az élet!...

9. Árnyékszéküket vasgáliccal, vagy mésztejjel fertőtleníteni kell minden héten.

10. Szemetet a lakóhelytől távol összegyűjteni és mésztejjel ezt is fertőtleníteni.

Hivatalos tulbuzgóság.

Mindajunknak érdeke, hogy városunkban rend és tisztaság legyen. Előbbtől függ az élet és vagyonbiztonság, utóbbtól a közegészségügy. Igen helyesen cselekszik tehát a hatóság, ha e kettőre éber szemekkel vigyáz s ahol ellenkezőt tapasztal, teljes szigorral büntet.

Ám, mindennek meg van a maga ideje.

Az illetékes hatóságok által közelebből kiadott egyik rendeletne: időszerűtlensége adja kezembe a tollat.

Arról van szó, hogy a kuttulajdonosok kutjait 15 nap alatt takarítottassák ki; a vedreket (kártyákat) vasból, vagy plébából készült keresztkefével láttassák el s végül, hogy minden egyes kutba 6–10 kgr. só hintessenek, mert különben stb.

Hogy a tiszta víz az egészségnél elengedhetetlen feltétele, azt ma már az iskolás gyermek is tudja. S ha a hatóság a fentjelzett rendelet végrehajtását nem köti záros határidőhöz, nem is lehetne semmi kifogásunk ellene. Így azonban bátor vagyok megjegyezni a következőket:

1. Novembertől már csak pár nap választ el. Ebben a hónapban pedig nálunk a tél rendesen beköszönt, ha nem is mindig hóval, de ami klimatikus viszonyainkból könnyen kimagyarázható hideggel.

2. Városunkban van körülbelül 6–700 kut; ellenben itt helyben és a vidéken aligha van több 20–30, vagy mondjuk sokat: 50–60 embernél, akik kut takarítással foglalkoznak, illetve ahhoz értenek.

Összevetve a két körülményt a kiadott rendelettel, könnyen ki lehet számítani, hogy megfeleltek-e a lehetőségről.

Igaz ugyan, hogy a paragrafus (§) ötleetlen valami, de egy kis jóakarattal lehet abba lelkei lehelni.

Ha a belügyminiszeri rendelet csak most jelent meg s mégis záros határidőt emleget: akkor a városi tanács írjon fel, hogy annak ez idő szerint nem lehet teljesen eleget tenni. Ha pedig az ellenkező eset áll, akkor csak hivatalos tulbuzgóságról beszélhetünk, illetve ha a rendelet régebbi keletű: kötelesség mulasztásról.

Hogy konyhasót bintsunk a kutba, azt értem s megvalósításának nincs is semmi akadálya; de hogy a magánlakások kutjainak vedrét (kártyáját) miért kelljen ellátni keresztkefével: azt az én laikus eszemmel felfogni teljességgel nem tudom. Együttal a konyhában álló viztartó-kártyát is megrendszabályozhatták volna ilyen értelemben, sőt ezt sokkal inkább.

— Elővette fehér zsebkendőjét s egy nehéz könnyeséppel törült ki bánatos szeméből...

Részvételt néztem ez értelmes, de a vak düh, fékezhetetlen szenvedélye által szerencsétlenné lett emberre.

És ekkor rideg, frivol hangon megszólalt az a polyhesajku suhané ott mellette:

„Ugyan mit pityeregsz pajtás! Busulsz, hogy nem ítélek halálra? ...! Ej, ha! Milyen érzélgős vagy! Lásd én anyámat öltem meg s mégsem szomorkodom amiatt, hogy a kötelet elkerültem. Sőt, ez a méreg, hogy ezért a kicsiségért tízenként keserves esztendeig kell elzárva élnem!”

A cigány folytatta: Ázs már igazságon járja, hogy ázs embert efféle kis bolondaságit oján hosszú időre ítélik el. In csak egy gyermekre táltam egy kicsikét igen nagyot itni s et ostendeig kell hivesen ilnem. Baland volt aki a törvényt kitálatá!

Az oláh helybenhagyólag bölintett fejével.

Nekem pedig megcsendültek lelkemben a Szentírás eme szavai:

„Az Ur Jézus teste mi érettünk töretett meg!”

És sietve mentem tovább...

De úgy szerettem volna azt a véletlen által bűnbe sodort, sajnálatra méltó, szerencsétlen székely legényt kiszabadítani az erkölcsileg mélyen súlydlatrok közül!

Hiába! Nem lehetett!...

Ember sorsát ki nem kerülheti.

hiszen minden háznál előbb szoktak vizet meríteni kanecsoval, kannával, vagy más merítő eszközzel.

A közös használat alatt álló kutaknál már érthető ez a rendelet s megvalósítása követelhető is; ám, a magánlakások kutjaira vonatkozólag — neveltséges.

Van e rendeletnek más neveltséges oldala is. Pl. a hatóság hogyan tudja ellenőrizni, hogy egyik, vagy másik tulajdonos kitakarította-e kutját s belehintette-e a rendeletben hangsúlyozott sónak legalább a minimális mennyiségét? S ha nem; mivel vagy mivel bizonyít: hogy róhatja ki a pénzbírságot, amivel fenyegetőzik?

Erdekünk kívánja, hogy tiszta ivóvizünk legyen. Erre hatósági rendelet nélkül is gondot fordítottunk a múltban s fogjuk fordítani a jövőben is. Ám azért nem árt, sőt mit fent is említettem, szükséges, hogy a hatóság is őrkdjék, csak az időt válassza meg helyesen.

Még csak egyet!

Ha városunk erre illetékes hatóság az elmondottak után is ragaszkodik ahhoz, hogy a felsőbb rendeletnek teljes szigorral érvényt szerez, akkor legalább a legfelsőbb hatalmassághoz intézzon egy kérést, hogy bár decemberig adjon jó megalapított időket!

Hogy azonban ennek lesz-e fogantatja, arról nem állok jót.

Dixi.

KÖZGAZDASÁG.

Az állatvér-műtárgya és annak könnyű és olcsó előállítás módja.

Németországi vállalkozók utazzák be Magyarországot és a közbiztonság megvásárlóját az eddig a csatornába folyó engedett állati vért. Kilőjt egy fillérért, mond egy fillérért. Azonkívül igénybe veszik — a savó elpárologtatása céljából — az illető vágóhidat felesleges gőzét és csak a vérsavótól mentesített vért fizetik az egy fillért. A megvaladt vérből 6 kilós téglát gyúrnak, állítólag Budapestre szállítják, hogy ott megőröljék, onnan pedig Párisba vagy Diezdába, hogy a világhírű műtrágyagyárakból majd jóval magasabb áron értékesítsék.

Ebből a manipulációból láthatja mindenki, de tudhatja ettől eltérően is minden gazda, hogy a vér kilója, mint műtrágya nem egy fillért ér, hanem sokkal többet.

Vétek, hogy ettől az anyagtól hazánkat ilyen poton áron megfosztják.

A belterjes gazdálkodásra kell áttérnünk. Ha minden alkalmas trágyaanyagot a külföldre engedünk kiszállítani, úgy ki lesz zsarolva a föld s máholnap még a szükségességeket sem fogja teremni.

Csak példaképpen hozom föl, hogy azok az utazó-vevők csak Kolozsvárt 126.000 kiló téglát számtanak termelhetni és ezért hajlandók 1260 koronát fizetni.

A vér, mint vér, tehát a savója is, amelyet elpárologtatnak: trágya.

Helyesebb volna ezeket a vásárlókat nem megkötni, hanem a vértrágyát magában a mészárszékekben előállítani és ezáltal a mészárszékek higiénikus helyzetét is javítani.

A nagy verseny folytán hazánkban ma a trágyagipsztermelés rendkívül olcsó. Egy kiló trágyagipsz ára legfeljebb 2 fillér, — ha van.

Ha már most minden vágóhidou beszerezhetőnek felel számunka mennyiségű trágyagipszrel, melynek nagy a felszívóképessége és az állatok levágatásakor a kifolyó vért ezzel a gipszzel felszívhatjuk, nemcsak a gipsztrágya erejét fokozzuk, hanem a vágóhidak levegője is tisztább, egészségesebb lenne; a gazdák szívesebben megadnák ennek méltányos árát, a földet jobban termékenyítik, az állatok jobban fejlődnek és hiznának, és a mészárosok is nagy hasznát látnák.

Ne a vért szállítsuk ki külföldre, kilónként 1 fillérért, hanem a vér által termelt anyagból felnevelt marhát, sertést, lovat, majorságot kilónként 150–160 fillért.

Arra kérem a vágóhidak fölött rendelkező hatóságokat és mészáros-testületeket, hogy mielőtt a külföldi vevőkkel a vásárt megkötnék, kíséreljék meg próbaképpen az általam ajánlott trágyakészítési módot.

Ezzel minden vidéken pár száz hold jól és biztosan volna trágyázható.

Ha a vágóhidak és mészáros-testületek nem akarnának ebbe tőkét fektetni, lehetne a dolgot pénz nélkül is megvalósítani.

Az eljárás módja a következő volna: Hirdesések ki vidékükön, a falukban, a nagyobb birtokosok és szövetkezetek között azt, hogy aki a vágóhidra saját gipsztrágyáját vérrel való telítés céljából beszállítja, ugyanannyi vérrel telített gipsztrágyát kap

elszállításra minden újabb ráfizetés nélkül, mint amennyi gipsztrágyát beszállított. Az előállítandó többlet lesz a vágóhid vállalkozói nyeresége, melyet aztán biztosabban, drágábban értékesíthet, mint amennyiért a németek ma a vért megveszik, hozzá-számlítva a gipsztrágya értékét is.

Az így telített vérgipsztrágya a rendes istálló-trágyával és szennyvizekkel keverve nagyon értékes műtrágya lesz, mely a termést nagyban fogja fokozni.

A keverése nem nehéz, mert ha időközönként,

hetenként egyszer, kétszer a trágyadombot ezzel a vérgipsztrágyával 2—3 centiméterre befedjük, a végítés már megtörtént s megakadályozzuk az istállótrágyából a legszükségesebb részt, az ammoniák elpárolgását.

Kérem a gazdákat, városokat és falvakat, szíveskérlek meg ezen tanácsaimat és támogatásuk a vágóhidakat, mészáros-testületeket, hogy vidékenként kísérletképen a trágya javításának ezt a módját üzembe vegyék.

Dr. Gidófalvy István.

Hirdetések.

Sz. 8394—905. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Leszlényi Imre ügyvéd budapesti lakos végrehajtónak, Hellei János kásonjakabfalvi lakos végrehajtást szenvedett ellen 180 korona tőke, 16 kor. 20 fillér már megállapított, úgy 14 korona 30 fillér jelenlegi és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1831. LX. t.-c. 141. §-a alapján a 146. §. értelmében, a 156. §. a) pontjára való hivatkozással a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, az esztelneki 1041. sz. tjkvben foglalt 4118. hrsz. ingatlanból (380. holdas erdő) a Hellei János illetőségére 86 korona 66 fill., az 1935. sz. tjkvben foglalt 4119. hrsz. ingatlanból (2300 holdas erdő) nevezett 1/6. od. rész illetőségére 965 korona 66 fillér ezennel megállapított.

kikiáltási árban az árverést végrehajtató képviselője dr. Harepei Iván ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1905. évi november hó 8-ik napjának d. e. 9 órája Esztelnek község házához kitűzetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár, melynek 10%-át a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban foglalt árfolyammal számított és az 1831. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bántpénz gyanánt letendő, vagy ennek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Vevő tartozik a vételárát két egyenlő részletben és pedig: az első az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon nap-

tól számítandó 30 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától járó 5%-o kamatokkal együtt a kézdivásárhelyi kir. adó, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bántpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverés egyéb feltételei a kebli tkvi hivatal és Esztelnek község

előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kézdivásárhelyt, 1905. szeptember hó 25-ik napján.

(116. 1—1.)

Kádár,

kir. törvényszéki bíró.

IRODA-A T'HELYEZÉS!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta

V., Fűrdő-utca 4. szám alatt

létezett hirdetési irodámat a ház lebontása folytán f. e. november hó 1-én

Budapest. V. Méréleg-utca 12. szám alá

helyeztem át.

Kitűnő tisztelettel

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest, V., Méréleg-utca 12. szám.

(117 1—2.)

== Telefon 36—24. ==

A mai modern kornak teljesen megfelelő könyvnyomda.

A „SZÉKELYFÖLD” politikai hírlap kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT

a „Jancsó”-fele gyógytár mellett.

Legelősebb bevásárlási forrás
Olcsó! Szép! Tartós! Meglepő!

DIVÁNY- és GARNITURÁKBÓL

Ifj. Jancsó Mózes

kárpitos és díszítő műhelyében
Kézdivásárhelyt.

Készítetek saját felügyeletem alatt:
új ebédlő- és heverő-diványokat, garnitúrákat, matracokat, foteleket, diványpárnákat, stb. szíval minden e szakba vágó munkákat, ugyancsak bármilyen rongálódott diványok, fotelek, stb. újratömését vagy behuzását olcsó és jutányos árak mellett teljesen újjá alkottatok át.

Gyorsan, izléssel és a legelősebb árban készít el minden a könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, u. m.: irodalmi műveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, tankönyveket, heti és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, gyászjelentéseket, körleveket, üzleti könyveket, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat, stb. stb.

Butorraktáromban

mindig készletben tartok: ebédlő és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-, éjjeli- és éjszakai szekrényeket márvánnyal és anélkül, garnitúrákat, sodrony betéteket, ágyakat, matracokat, hajlított és préselt ültető székeket, függönytartókat, gyermekkoosikat, stb. stb., melyeket szintén felügyeletem alatt — kitűnő száraz anyagból — saját asztalos, esztergályos és faragó műhelyemben készíttetek, s azoknak úgy jószágáért mint tartósságáért teljes felelősséget vállalok.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tisztább tartósabbakká válnak.

Nyomtatvány raktáromban

minden szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok finom papíron nyomva, állandóan nagy raktáron vannak.